

Inhoud

Inleiding 7

1 DE POLITIEKE EN DE MAATSCHAPPELIJK-CULTURELE SITUATIE

Sebastian Haffner
Zes geschiedperioden in twintig jaar 16

Prof. dr. H. W. von der Dunk
Nederlandse cultuur in de windstille 25

H. van Galen Last
Een Erasmiaanse geest tegenover het Derde Rijk.
Het beeld van Duitsland in de Nederlandse pers 31

Ulrich Dunker
Het joodse element in het maatschappelijk-culturele
leven in Berlijn 41

Judith C. E. Belinfante
Was er een joods element in het Amsterdamse
culturele leven tussen 1920 en 1940? 47

Richard Schneider
Het nachtleven in Berlijn 50

Paul Blom
De paria's van de pispak. Misverstanden en
vooroordelen over homoseksuelen in de jaren twintig
en dertig 57

2 WISSELWERKINGEN OP WETENSCHAPPELIJK GEBIED

Prof. dr. H. A. M. Snelders
De natuurwetenschappen in het interbellum 68

Christien Brinkgreve
Wenen-Berlijn-Amsterdam. Psychoanalyse in de
jaren twintig en dertig 76

B. van Heerikhuizen
Studeersociologie en beweesociologie. Betrekkingen
tussen de Nederlandse en de Duitse sociologie in de
jaren twintig en dertig 82

3 CULTURELE EN KUNSTZINNIGE WISSELWERKINGEN

Jan Fontijn, Inge Polak, Leo Ross
Het is maar tien uur sporen naar Berlijn. De relatie
Nederland-Duitsland vanuit het perspectief van de
Nederlandse literatuur 90

Prof. dr. M. H. Würzner
De Duitse emigrantenliteratuur in Nederland,
1933-1949 111

Simon Koster
Herinneringen aan de toneelwereld van het oude
Berlijn 120

Ben Albach
Weerklank van het Duitse toneel in Nederland 134

Ben Albach
De Internationale Theatertentoonstelling van 1922 in
Amsterdam en de Duitse ensceneringskunst 153

Eva van Schaik
De 'Ausdruckstanz' in Nederland 160

Jacques Klöters

Denk vandaag niet aan morgen. Cabaret en revue in Duitsland en Nederland 168

John Sillevs

De 'schlager' 189

Dr. Clemens von Gleich

Muziek 193

Kathinka Dittrich

Film en filmmakers 208

Nico J. Brederoo

De avant-gardefilm en de documentaire 224

Flip Bool, Ingeborg Leijerzapf

Fotografie 237

Kees Broos

Typografie 246

Geurt Imanse

Van *Sturm* tot *Branding* 251

K. Schippers

Dada in Duitsland en Nederland 265

Frank Gribling

Tussen De Stijl en het constructivisme. Duitsland-Nederland, een schakel in de internationale avant-garde betrekkingen 269

John Steen

Realistische tendensen in de Nederlandse schilderkunst, 1915-1930 280

Kitty Zijlmans

Duitse tentoonstellingen in Nederlandse musea en kunstenaarsverenigingen 287

Jan de Vries

Het is een richtingloze tijd.

Duitse kunst in Nederlandse tijdschriften 294

Kees van Wijk

i 10 en Weimar 300

Prof. dr. H. L. C. Jaffé

De kunstenaars-emigranten 304

Hans Mulder

Ontaard en gezond. Nationaal-socialistische kunstkritiek in Nederland 314

Frank Gribling

'Tendenzkunst'. De politisering van de Nederlandse kunstenaars tussen de twee wereldoorlogen 324

Evert van Uiter, Joke Hofkamp, Nini Jonker

Nederlanders en Duitsers in het kunstonderwijs, 1900-1940 332

Marjan Boot, Ineke van Hamersveld, Juliette Roding

De 'rationele' keuken in Nederland en Duitsland. Achtergronden, ontwikkelingen en consequenties voor (huis)vrouwen 339

Chris Rehorst, Ellen Jansen

Nederlandse en Duitse architectuur: contacten en parallellen 348

Noten en bibliografie 365

Register van persoonsnamen 400